

Výsadek S-1/R

Příběh, který by neměl být zapomenut

V sobotu 5. září se Dřínov na několik hodin proměnil v místo, kde se minulost propojila se současností. Zvuk vojenských povelů, historické uniformy, pietní pochod obcí, věnce položené k pomníkům i závěrečná bojová ukázka připomněly událost, která se před pětaosmdesáti lety nesmazatelně zapsala do historie naší obce. Pro pamětníky a rodilé Dřínovčáky je příběh výsadku S-1/R součástí místní paměti. Pro ty, kteří se do Dřínova přistěhovali teprve nedávno, mohl být letošní pietní akt příležitostí zjistit, proč má právě tato malá obec své místo v příběhu československého odboje.

Příběh začal v noci z 9. na 10. září 1941. Čtyřčlenný československý výsadek S-1/R, vyslaný Československou vojenskou misí v Moskvě, měl na Moravě plnit zpravodajské, spojovací a sabotážní úkoly a navázat kontakt s domácím odbojem. Tvořili jej Bohuslav Němec, František Brauner, František Ryš a Jan Kasík. Původním cílem byly Beskydy, navigační chyba však rozhodla jinak – parašutisté byli vysazeni u Dřínova. Jeden z nich zde ukryl vysílačku, která byla později za pomoci domácích odbojářů vyzvednuta a převezena do Kroměříže. Do pomoci výsadku se zapojila mimo jiné Irena Svobodová, manželka tehdejšího československého důstojníka a pozdějšího prezidenta Ludvíka Svobody, i další lidé z regionu. Mnozí z nich za svou odvahu zaplatili zatčením a životem.

Právě jejich odvahu a oběť jsme si po 85 letech připomněli. Program sobotní vzpomínkové akce byl zahájen na fotbalovém hřišti, kde byl od časného odpoledne připraven vojenský tábor. Návštěvníci si mohli prohlédnout dobovou výstroj, výzbroj a další vojenské vybavení, nahlédnout do táborového života, sledovat ukázky výcviku a vyzkoušet střelbu z dobových zbraní. Nešlo jen o předměty vystavené za sklem – historie zde na chvíli dostala konkrétní podobu, zvuk i atmosféru.

V 15 hodin se historické jednotky spolu s pozvanými hosty, zastupiteli, občany Dřínova a dalšími návštěvníky vydaly na pietní pochod obcí. První zastavení patřilo pomníku svatého Václava. Po položení věnců a tiché vzpomínce na padlé následovala salva z historických zbraní. Průvod poté pokračoval k pomníku výsadku S-1/R před obecním úřadem, kde byly položeny další věnce. K přítomným zde promluvila starostka obce, organizátor akce a také pravnuke manželů Svobodových, pan Ing. Miroslav Klusák. Jeho přítomnost symbolicky propojila dnešní připomínku s rodinou, jejíž osud byl s výsadkem a odbojem tak úzce spjat.

Vyvrcholením celého odpoledne byla komentovaná bojová ukázka v prostoru za obecním úřadem, kterou slovem provázel Edgar Pachta. Před zraky diváků se rozehrála dynamická rekonstrukce střetu

německých, rumunských a sovětských jednotek z období závěru druhé světové války. Střelba, pohyb jednotek, bojové situace i zajetí protivníka umožnily návštěvníkům alespoň na okamžik pocítit, jak dramatické a nepředvídatelné mohly být poslední válečné dny. Ukázka nebyla oslavou války – naopak připomněla její tvrdost a cenu, kterou za svobodu platili vojáci i civilisté.

Připomínka výsadku však nebyla omezena pouze na sobotní odpoledne. Od pátku 4. do neděle 6. září probíhala v prostorách obecního úřadu doprovodná výstava věnovaná výsadku S-1/R. Dobové dokumenty, fotografie a historické reálie přibližovaly nejen samotný seskok, ale také další osudy parašutistů, jejich spolupracovníků a lidí, kteří jim v okupované zemi pomáhali. Komentovaný výklad umožnil zasadit jednotlivé exponáty do souvislostí a připomenout, že za známými historickými daty se vždy skrývají konkrétní lidské příběhy.

Na organizaci pietního aktu se podílela obec Dřínov, Edgar Pachta ve spolupráci s kluby vojenské historie a Muzeum Kroměřížska. Poděkování za účast patří také pozvaným hostům: pravnuku manž. Svobodových, p. Klusáka, potomkům Františka Ryše, vnučce Tatianě, vnukovi a pravnukovu Adamovi, členům Klubu výsadkových veteránů Holešov, zástupcům Českého svazu bojovníků za svobodu, Sdružení válečných veteránů ČR a Československé obce legionářské. Jejich přítomnost dodala celé vzpomínkové akci slavnostní a důstojný rámec.

Taková akce ovšem nezačíná ve chvíli, kdy zazní první povel, a nekončí posledním bodem programu. Už od pátku probíhaly v obci přípravy, stavělo se, převáželo, chystala se výstava i jednotlivá stanoviště a doladňovaly se desítky drobností, které návštěvník často ani nevidí. Velké poděkování proto patří starostce obce, zastupitelům, členům TJ Sokol Dřínov i všem dalším dobrovolníkům a pomocníkům, kteří věnovali svůj čas a síly přípravě i průběhu celého víkendu. Právě díky jejich společné práci mohl pietní akt proběhnout v podobě, která byla důstojnou vzpomínkou i živou připomínkou historie.

Pětaosmdesát let je dlouhá doba. Mízí přímí svědkové, mění se obec i lidé, kteří v ní žijí. Některá místa však zůstávají a spolu s nimi i příběhy, které bychom neměli nechat zmizet. Výsadek S-1/R je jedním z nich. Připomíná odvahu těch, kteří se v době nesvobody rozhodli riskovat, i těch, kteří jim navzdory nebezpečí podali pomocnou ruku. A právě proto má smysl se k tomuto příběhu vracet – nejen při kulatých výročích, ale pokaždé, když chceme pochopit, co všechno se skrývá za slovem svoboda.

Text: Mgr. Lucie Horáková Kučerová

Foto: Ing. Zuzana Trněná

Odkazy na fotogalerii

<https://www.drinov.cz/fotogalerie>

<https://www.rajce.idnes.cz/mikx/album/pietni-akt-drinov-kladeni-vencu-a-bojova-ukazka>

<https://www.rajce.idnes.cz/mikx/album/pietni-akt-drinov-vojensky-tabor-a-nastup>

i předchozí ročníky

<https://www.rajce.idnes.cz/mikx/album/pietni-akt-u-prilezitosti-84-vyroci-ceskoslovenskeho-vojenskeho->